

Lectio Divina segédanyag

A év - Mt 4,1-11

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Livia, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Vermes Nikolett

Szemlélődési nézőpont

Asztalos Livia

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Nyúl Viktor

Zenei nézőpont

Harag Márton, Csonka Laura, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítettek: Nyúl Viktor és Hegyi László

Nyelvhelyesség: Nyúlné Révfalvi Ildikó

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Abban az időben:

A Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy a sátán megkísértse. Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. Odalépett hozzá a kísértő és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré!” Jézus ezt felelte: „Írva van: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem mindazon igével, mely Isten szájából származik.”

Ezután a szent városba vitte őt a sátán, és a templom oromzatára állította. Így szólt: „Ha Isten Fia vagy, vedd le magad! Hiszen írva van: Angyalainak megparancsolta:

A tenyerükön hordozzanak téged, hogy kőbe ne üsd a lábadat!”

Jézus ezt válaszolta: „De az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!”

Végül egy igen magas hegyre vitte őt a sátán. Megmutatta neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát. Azután így szólt: „Ezt mind neked adom, ha leborulsz és imádsz engem!” Ekkor Jézus azt mondta neki: „Takarodj, sátán! Mert írva van: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!”

Erre otthagya őt a sátán, és íme, angyalok jöttek és szolgáltak neki.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.

Akkor Jézus felvitetett a Lélek által a pusztába, hogy az ördög által megkísértessék.

² καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπείνασεν.

És negyven nap és negyven éjszaka böjtölve, később megéhezett.

³ καὶ προσελθὼν ὁ **πειράζων** εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.

És odajőve a kísértő mondta neki: „Ha az Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek váljanak kenyérré.”

⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Γέγραπται· Οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ.

De felelve mondta: „Meg van írva: > Nemcsak kenyérből fog élni az ember, hanem minden igéből is, amely Isten száján kijön.<”

⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ,

Akkor magával viszi őt az ördög a szent városba, és a Templom párkányára állította őt.

⁶ καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψης πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

És mondja neki: „Ha az Isten Fia vagy, vedd le magadat: írva van ugyanis, hogy angyalainak fog parancsolni rólad, hogy tenyerükön hordozzanak téged, nehogy beleüsd a lábadat a kőbe.”

⁷ ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.

Mondta neki Jézus: „Megint csak meg van írva: > Ne kísértsd meg az Urat, a te Istenedet!<”

⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν

Ismét magával viszi őt az ördög egy nagyon magas hegyre, és megmutatja neki a világ összes királyságát és azok dicsőségét

⁹ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἔὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι.

és mondta neki: „Mindezeket neked fogom adni, ha leborulva imádsz engem.”

¹⁰ τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

Akkor mondja neki Jézus: „Távozz el, Sátán: meg van írva ugyanis: > Az Urat a te Istenedet imádd, és egyedül neki hódolj!<”

¹¹ τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

Akkor elhagyja őt az ördög, és íme angyalok jöttek oda, és szolgáltak neki.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

[Nova Vulgata](#)

[Szent István Társulati Biblia](#)

[Jeromos fordítás](#)

[Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás](#)

[Károli Gáspár revideált fordítása](#)

[Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása](#)

¹Tunc Iesus ductus est in de sertum a Spiritu, ut tentaretur a Diabolo.

¹Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy az ördög megkísértse.

¹Akkor a Lélek elvezette Jézust a pusztába, hogy megkísértse az ördög.

¹Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy megkísértse az ördög.

¹Akkor Jézus vitették a Lélektől a pusztába, hogy megkísértessék az ördögtől.

¹Akkor Jézust a Lélek a pusztába vezette, hogy megkísértse az ördög.

²Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus, postea esuriit.

²Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.

²Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.

²Negyven nap és negyven éjjel böjtölt s végül megéhezett.

²És mikor negyven nap és negyven éjjel böjtölt vala, végre megéhezék.

²Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.

³Et accedens tentator dixit ei: " Si Filius Dei es, dic, ut lapides isti panes fiant " .

³Odalépett hozzá a kísértő, és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.”

³Odajött hozzá a kísértő és ezt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek legyenek kenyérré.«

³Odalépett hozzá a kísértő és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek kenyérré váljanak.”

³És hozzámenvén a kísértő, monda neki: Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek változzanak kenyerekké.

³Ekkor odament hozzá a kísértő, és ezt mondta:

– Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré!

⁴Qui respondens dixit: " Scriptum est: "Non in pane solo vivet homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei" " .

⁴Azt felelte: „Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik.”

⁴De ő ezt válaszolta: »Írva van: 'Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely az Isten szájából származik'«

⁴Erre azt felelte: „Írva van: nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való.”

⁴Ő pedig felelvén, monda: Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, a mely Istennek szájából származik.

⁴Ő így válaszolt: – Meg van írva: *Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.*

⁵Tunc assumit eum Diabolus in sanctam civitatem et statuit eum supra pinnaculum templi

⁵Most a szent városba vitte az ördög, és a templom párkányára állította.

⁵Akkor magával vitte őt az ördög a szent városba, odaállította a templom ormára

⁵Az ördög ezután a szent városba, a templomépület párkányára állította.

⁵Ekkor vivé őt az ördög a szent városba, és odahelyezé a templom tetejére.

⁵Ekkor magával vitte az ördög a szent városba, és a Templom oromzatára állította,

⁶et dicit ei: " Si Filius Dei es, mitte te deorsum. Scriptum est enim: "Angelis suis mandabit de te, et in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum".

⁶„Ha Isten Fia vagy – mondta –, vedd le magad, hiszen írva van: Parancsot adott angyalainak, a kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.”

⁶és azt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, vedd le magadat! Mert írva van: *'Angyalainak parancsolt felőled: a kezükön hordoznak téged, hogy kőbe ne üssed lábadat'*«

⁶„Ha Isten Fia vagy, mondta, vedd le magadat! Írva van: Angyalainak parancsolt felőled. Tenyerükön fognak hordozni téged, hogy kőbe ne üssed lábadat.”

⁶És monda néki: Ha Isten fia vagy, vedd alá magadat; mert meg van írva: Az ő angyalainak parancsol felőled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe.

⁶és így szólt hozzá:

– Ha Isten Fia vagy, vedd le magad, mert meg van írva: *Angyalainak parancsol a te érdekében, és ők tenyerükön hordoznak téged, hogy kőbe ne üsd a lábad.*

⁷Ait illi Iesus: " Rursum scriptum est: "Non tentabis Dominum Deum tuum" ".

⁷Jézus így válaszolt: „Az is meg van írva: Ne kísértsd Uradat, Istenedet.”

⁷Jézus ezt mondta neki: »Az is írva van: *'Ne kísértsd az Urat, Istenedet'*«.

⁷Jézus így felelt: „Írva van az is: ne kísértsd Uradat, Istenedet!”

⁷Monda néki Jézus: Viszont meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.

⁷Jézus ezt mondta neki:

– Az is meg van írva: *Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet!*

⁸Iterum assumit eum Diabolus in montem excelsum valde et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum

⁸Végül egy igen magas hegyre vitte az ördög, s felvonultatta szeme előtt a világ minden országát és dicsőségüket.

⁸Azután magával vitte őt az ördög egy igen magas hegyre. Megmutatta neki a világ összes országát és azok dicsőségét,

⁸Végül egy igen magas hegyre vitte őt az ördög és megmutatta neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát.

⁸Ismét vivé őt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatá néki a világ minden országát és azok dicsőségét,

⁸Majd magával vitte az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét,

⁹et dicit illi: " Haec tibi omnia dabo, si cadens adoraveris me".

⁹„Ezt mind neked adom – mondta –, ha leborulva imádsz engem.”

⁹majd azt mondta neki: »Ezeket mind neked adom, ha leborulva imádsz engem.«

⁹„Mindezt neked adom, mondta, ha leborulva imádsz engem.”

⁹És monda néki: Mindezeket néked adom, ha leborulva imádsz engem.

⁹és ezt mondta neki: – Mindezt neked adom, ha leborulva imádsz engem.

¹⁰Tunc dicit ei Iesus: " Vade, Satanas! Scriptum est enim: "Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies" ".

¹⁰Jézus elutasította: „Távozz, ördög! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj!”

¹⁰Jézus azt felelte neki: »Távozz, Sátán! Mert írva van: 'Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj'«

¹⁰Jézus elutasította: „Takarodj, sátán! Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!”

¹⁰Ekkor monda néki Jézus: Eredj el Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.

¹⁰Ekkor így szólt hozzá Jézus:

– Távozz, Sátán! Meg van írva ugyanis: *Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!*

¹¹Tunc reliquit eum Diabolus, et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

¹¹Erre otthagyta az ördög és angyalok jöttek a szolgálatára.

¹¹Akkor elhagyta őt az ördög, és íme, angyalok jöttek hozzá és szolgáltak neki.

¹¹Akkor otthagyta őt az ördög, angyalok jöttek és szolgáltak neki.

¹¹Ekkor elhagyá őt az ördög. És ímé angyalok jövének hozzá és szolgálnak vala néki.

¹¹Ekkor elhagyta az ördög, és íme, angyalok jöttek, és gondoskodtak róla.

1.1.3. Behatárolás

Jézus megkeresztelkedése (Mt 3,13-17) és nyilvános működésének megkezdése (Mt 4,12-) között helyezkedik el a szakasz (Mt 4,1-11). Jézus a főszereplő, akit a Lélek a pusztába visz, hogy ott próbára tegye őt a Sátán. A háromszori dialógus után az Úr győzelmével, az ördög távozásával, és az angyalok Jézus-szolgálatával zárul az epizód. A továbbiakban az Atya által megvallott, és a Lélek erejében a Gonoszt legyőző Fiú (vö. Mt 3,17; 4,1) tevékenységéről számol be az evangélista (Mt 4,12-).

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az evangélista ezzel a jelképes elemeket is tartalmazó epizóddal több mindent kíván hangsúlyozni:

Jézus nyilvános működésének kezdetén visszavonul a pusztába, hogy felkészüljön küldetésére. A Lélek vezeti Őt ide, hogy próbára tegye Őt az ördög. Jézus böjtjében és a Sátánnal való dialógusában a Fiúnak az Istenre való tökéletes ráhangolódása és egysége, illetve a Sátán fölötti hatalma mutatkozik meg. Jézus Úr a Gonosz felett is!

Továbbá Máté rámutat arra is, hogy a Sátán ellen, aki az élvezetvággyal, a hatalom- és a hírnév-vággyal kísért, a legjobb fegyver az Isten Szava, amire Jézus maga is hivatkozik a „meg van írva” formulával (Mt 4,4.7.10). S ezzel az evangélista példát és bátorítást kíván adni minden kor keresztényének, hogy Jézusra tekintve, az Igét segítségül hívva, hogyan győzhető le az ördög támadása.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

πειράζω (*pejrádzó*): Mt 4,1.3 'megpróbál, próbára tesz, megkísért'

A kifejezés a Máté-evangéliumban hatszor fordul elő: az első két alkalommal az ördög az, aki próbára akarja tenni Jézust (Mt 4,1.3), sőt az evangélista az ördögöt 'a kísértő'-nek is nevezi (Mt 4,3). A többi igehelyen az égi jelet követelő szaduceusok és farizeusok (Mt 16,1), a házasságról kérdező farizeusok (Mt 19,3), továbbá az adófizetésről kérdező farizeus-tanítványok és heródespártiak (Mt 22,18), végül pedig a főparancsról érdeklődő törvénytudó (Mt 22,35) az, akik által az ördög próbára teszi a Mestert. Fontos, hogy mindig Jézus a próbatétel célpontja, aki ahogy a „Kísértőt” le tudta küzdeni, úgy a többi kísértőnek is meg tud felelni. Nem hagyja, hogy eltérítsék küldetésétől!

Így, a Zsidókhöz írt levéllel összhangban, elmondhatjuk: az Úr a próbatételben lévőekkel együtt tud érezni, és Ő az egyedüli, aki segíteni is tudja őket a helytállásban (vö. Zsid 2,18; 4,15).

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

2,11 "Aki nagyobb közületek, az a szolgátok lesz."

16,23 "Megfordult és rászólt: „Távozz tőlem, sátán! Botránkoztatsz, mert nem arra van gondod, amit az Isten akar, hanem arra, amit az emberek akarnak."

16,26 "Mi haszna van az embernek, ha az egész világot megszerzi is, de lelke kárát vallja? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?"

26,53 "Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetem Atyámat, s nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet?"

27,40.43 "mondogatták: „Te, aki lebontod és harmadnapra fölépítéd a templomot, szabadítsd meg magad! Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!" "Az Istenben bízott. Mentse hát meg, ha akarja. Hisz azt mondta: Isten Fia vagyok."

27,53 "Feltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és többeknek megjelentek."

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 1,12-13 "A Lélek nyomban arra ösztönözte, hogy menjen ki a pusztába. Negyven napig kinn maradt a pusztában, közben megkísértette a sátán. Vadállatokkal volt együtt, de angyalok szolgáltak neki."

Lk 4,1-13 "Jézus a Szentlélektől eltelve elment a Jordántól, s a Lélek ösztönzésére a pusztába vonult negyven napra. Itt megkísértette az ördög. Ezekben a napokban nem evett semmit sem, de végül is megéhezett. Ekkor így szólt hozzá az ördög: „Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré!" De Jézus ezt felelte: „Írva van, nemcsak kenyérral él az ember." Erre az ördög fölvezette egy magas hegyre, és egy szempillantás alatt megmutatta neki a földkerekség minden országát. „Mindezt a hatalmat és dicsőséget neked adom – mondta –, mert hisz én kaptam meg, és annak adom, akinek akarom. Ha leborulva hódolsz előttem, az mind a tied lesz." Jézus elutasította: „Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!" Ekkor Jeruzsálembe vitte, a templom párkányára állította és így

szólt:

„Ha Isten Fia vagy, vesd le magad innét! Hisz írva van: Angyalainak parancsolta felőled, hogy oltalmazzanak; és:

Kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.” De Jézus ezt válaszolta: „Az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!” Miután az ördög minden kísértést végbevitt, egy időre elhagyta Jézust.

Jézus Galileába megy.”

Jn 1,51 “Bizony, bizony, mondom nektek: Látni fogjátok, hogy megnyílik az ég, s az Isten angyalai föl- s leszállnak az Emberfia fölött.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ter 3,1-7 “A kígyó ravaszabb volt a föld minden állatánál, amit az Úristen teremtett. Ezt mondta az asszonynak: „Valóban mondta Isten, hogy nem ehettek a kert valamennyi fájáról?” Az asszony így válaszolt a kígyónak: „A kert fáinak gyümölcséből ehetünk. Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsétek, nehogy meghaljatok.”

Kiv 24,18 “Mózes belépett a felhőbe és fölment a hegyre. Mózes negyven nap és negyven éjjel maradt a hegyen.”

Kiv 34,28 “Negyven nap és negyven éjjel időzött ott az Úrnál, közben semmit sem evett és semmit sem ivott. Felírta a kőtáblákra a szövetség szavait, a tíz kijelentést.”

MTörv 3,27 “Menj föl a Piszga csúcsára és tekints nyugatra és északra, délre és keletre, hogy lásd a saját szemeddel.”

MTörv 6,13 “Féld az Urat, a te Istenedet, tiszteld és az ő nevére esküdj!”

MTörv 6,16 “Ne kísértsétek az Urat, a ti Istenedeket, ahogy Masszában kísértettétek.”

MTörv 8,2-3 “Gondolj az egész útra, amelyen az Úr, a te Istened negyven éven át vezetett a pusztában, hogy megalázzon, próbára tegyen, megvizsgálja szívedet, vajon megtartod-e majd parancsait vagy sem. Megalázott és hagyta, hogy éhez, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismertek, hogy megtudd: nemcsak kenyérrel él az ember, sokkal inkább azzal él az ember, ami az Úr szájából jön.”

MTörv 9,9 “Ez akkor történt, amikor fölmentem a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, annak a szövetségnek a tábláit, amelyet az Úr veletek kötött: negyven nap és negyven éjjel a hegyen maradtam, sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam.”

MTörv 10,20 “Féld az Urat, a te Istenedet, szolgálj neki, ragaszkodj hozzá és az ő nevére esküdj!”

MTörv 32,43 "Ti egek, ujjongjatok, Istennek fiai, imádjátok! Ti népek, ujjongjatok népével, Istennek küldöttei, magasztaljátok hatalmát! Mert megtorolja szolgálóinak vérét, hasonlóval fizet ellenségeinek. Bosszút áll gyűlölőin, népének földjét megtisztítja a bűntől."

MTörv 34,1-4 "Mózes tehát Moáb pusztájából fölment Nebo hegyére, a Piszga-(hegység) csúcsára, amely Jerikóval szemben van, s az Úr megmutatta neki az egész országot: Gileádot Dánig, egész Naftalit, Efraim és Manassze földjét, Júda egész területét a nyugati tengerig, a déli ország részt és a (Jordán)-kanyart, Jerikónak, a pálmák városának síkságát, egészen Coárig. Így szólt hozzá az Úr: „Ez az a föld, amelyre Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküt tettem ezekkel a szavakkal: Utódaidnak adom! Megnézheted, saját szemeddel, de oda nem jutsz el!"

1 Kir 19,5.8 "Ez akkor történt, amikor fölmentem a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, annak a szövetségnek a tábláit, amelyet az Úr veletek kötött: negyven nap és negyven éjjel a hegyen maradtam, sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam." "Fölkelt, evett, ivott, aztán negyven nap és negyven éjjel vándorolt ennek az ételnek az erejéből, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig."

Neh 11,1 "A nép vezetői Jeruzsálemben telepedtek le, a nép többi része meg sorsot vetett, hogy tízből egy ember Jeruzsálembe, a szent városba jöjjön lakni, a többi kilenc pedig maradjon a városokban."

Zsolt 2,7 "Az Úr végzését hirdetem; Ő így szólt hozzám: „A Fiam vagy, ma adtam neked életet."

Zsolt 91,11-12 "Mert elküldi angyalait hozzád, hogy védelmezzenek minden utadon. 1A kezükön hordoznak majd téged, nehogy kőbe botoljék a lábad."

Bölcs 16,26 "hogyan megtudják fiaid, akiket szeretsz, hogy nem a sokféle fajtájú gyümölcs táplálja az embert, hanem a te szavad tartja meg azokat, akik benned bíznak."

Iz 7,12 "De Acház így válaszolt: „Nem kérek jelet, nem kísértem az Urat."

Iz 48,2 "mégis a szent város nevét viselitek, és Izrael Istenére támaszkodtok, akinek ez a neve: „a Seregek Ura."

Iz 52,1 "Kelj föl, kelj föl, öltözz erőbe, Sion! Öltsd fel legszebb ruhádat, Jeruzsálem, te szent város! Mert nem megy át többé rajtad sem körülmetéletlen, sem tisztátalan."

Dán 3,5.10.15.28 "Mihelyt meghalljátok a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, boruljatok le, és imádjátok az arany szobrot, amelyet Nebukadnezár király állíttatott." "Király, te parancsot adtál

ki: Minden ember, aki meghallja a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, boruljon le, és imádja az aranyzobrot.” “Nos, hát készen vagytok-e rá, hogy mihelyt meghalljátok a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, leboruljatok és imádjátok a zobrot, amelyet készíttettem? Mert ha nem imádjátok, még ebben az órában tüzes kemencébe vettetek benneteket. S van-e olyan isten, aki megment titeket a kezemtől?” “Nebukadnezár ekkor így szólt: „Áldott legyen Sadrak, Mesak és Abednegó Istene, mert elküldte angyalát, és megmentette szolgálóit, akik benne bíztak. Inkább megszegették a király parancsát, veszélynek tették ki testüket, semhogy Istenükön kívül más istent tiszteljenek és imádjának.”

Dán 9,27 “Egy hétre szövetséget köt sokakkal, s a hét közepén megszünteti a véres- és ételáldozatot. A templom szárnyán vészt hozó undokság lesz, egészen végig, míg a kiszabott büntetés rá nem zúdul a pusztítóra.”

ApCsel 15,10 “Mit teszitek hát próbára az Istent, miért akarjátok a tanítványok nyakára rakni az igát, amelyet sem atyáink, sem mi nem bírtunk elviselni?”

1 Kor 10,9 “Ne kísértsük az Urat, mint néhányan kísértették, ezért kígyók pusztították el őket.”

1 Kor 14,25 “rejtett gondolatai felszínre kerülnek, úgyhogy arcra borul, imádja az Istent és megvallja: „Valóban köztetek az Isten!”

1 Tessz 3,5-6 “Így is történt, amint tudjátok. Épp ezért nem bírtam már tovább, elküldtem hozzátok, hogy hírt halljak hitetekről: Vajon a kísértő nem szedett-e rá benneteket, és fáradságunk nem veszett-e kárba? Timóteus éppen most tért vissza tőletek, és jó hírt hozott nekünk hitetek, szeretetetek felől, és arról, hogy szívesen emlékeztek ránk, sőt szeretnétek látni minket, mint ahogy mi is titeket.”

Zsid 1,6.14 “Ám amikor Elsőszülöttét bevezeti a világba, ezt mondja: „Imádja őt Isten minden angyala.” “Nemde ők mind szolgáló lelkek? Azok szolgálatára vannak küldve, akik majd öröklik az üdvösséget.”

Zsid 2,18 “Így, mivel maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik a kísértéssel küzdenek.”

Zsid 4,15 “Főpapunk ugyanis nem olyan, hogy ne tudna együtt érezni gyöngeségeinkkel, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban ment maradt.”

Jel 4,10 “a huszonnégy vén leborult a trónon ülő előtt, és imádta az örökkön-örökké élő. Koszorújukat a trón elé tették és zengték”

Jel 5,14 “A négy élőlény így felelt: „Ámen!” A vének pedig leborultak és imádták.”

Jel 7,11 “Az angyalok mind a trón, a vének és a négy élőlény körül álltak, arcra

borultak a trón előtt, és imádták az Istent”

Jel 11,2 “De a templom külső udvarát hagyd ki, és ne mérd fel, mert a pogányoké lesz, akik a szent várost negyvenkét hónapig tiporják.”

Jel 11,16 “Ekkor a huszonnégy vén, aki az Úr színe előtt a trónuson ült, arca borult, és imádta az Istent”

Jel 19,4 “A huszonnégy vén és a négy élőlény leborult, imádták a trónon ülő Istent, ezekkel a szavakkal: „Ámen! Alleluja!”

Jel 19,10 “Lába elé borultam, hogy imádjam, de ő így szólt:

„Vigyázz, ne tedd! Szolgatársad vagyok neked és testvéreidnek, akik tanúságot tesznek Jézusról. Az Istent imádd!” Mert Jézus tanúsága a próféta-ság lelke.”

Jel 21,2 “Akkor láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem alászállt az égből, az Istentől. Olyan volt, mint a vőlegényének fölékesített menyasszony.”

Jel 21,10 “És lélekben elvitt egy nagy magas hegyre, s ott megmutatta nekem a mennyből, az Istentől alászállt szent várost, Jeruzsálemet.”

Jel 22,8 “Én, János hallottam és láttam ezeket. Miután hallottam és láttam, arca borultam az angyal előtt, aki ezeket megmutatta nekem, hogy imádjam.”

Jel 22,19 “S ha valaki elvesz ennek a próféta-i könyvnek szavaiból, Isten megvonja tőle a jogot az élet fájához és a szent városhoz, amelyek ebben a könyvben meg vannak írva.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

2.1.1. Atyák Bibliája

Nem volt méltatlan Urunk megkísértése, aki azért jött, hogy legyőzze halálával halálunkat. Le kellett győznie a kísértések leküzdésével a mi kísértéseinket. De Üdvözítőnk megkísértése különbözik a mienktől. Mivel mi csupán húsból vagyunk, bűnben születünk, Ő azonban bűn nélkül született a világra, ezáltal az Ő megkísértése csak külső és nem belső. Ez azonban nem jelenti azt, hogy könnyű dolga volt, avagy nem ért meg bennünket. Hogy ezt lássuk, ugyanazzal kísértetett meg, mint Ádám, a gőgösséggel. Neki azt ígérte a Sátán, hogy istenné lehet, ismerheti a jót és a rosszat. Az Úr Jézusnak felajánlotta, hogy látványos Messiás legyen, amikor arra akarta rávenni, hogy ugorjon le a Templom párkányáról. Felajánlotta neki, hogy az egész föld fölött uralkodhat, ha neki szolgál. Megtette ezt

azért, mert Üdvözítőnk Szent Pál szavaival:

„Ő, isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amihez föltétlenül ragaszkodják” (Fil 2,6.) Lássátok meg ebben, testvéreim, az Úr türelmét. Nem pusztította el a kísértőt, nem élt isteni hatalmával, hanem türelemmel a Szentírásból válaszolt a támadásokra és győzte le azokat. Lássuk meg ebben, testvéreim, a saját türelmetlenségünket, amikor kísértésben vagyunk vagy sérelem ér bennünket, mindjárt fenyegetőzünk olyanokkal, amelyet meg se tudnánk tenni. Vegyünk példát Istenünkről! Ezzel az evangéliumi szakasz a Nagyböjt kezdetén van még, amely nem csupán ételről és italról való lemondásból áll. Légy Isten előtt telve irgalommal és kegyelemmel embertársad felé:

„Tudjátok, milyen az a böjt, amelyet én kedvelek? Ezt mondja Isten, az Úr: Törd össze a jogtalan bilincseket, és oldd meg az iga köteleit! Bocsásd szabadon az elnyomottakat, törj össze minden ígát! Törd meg az éhezőnek kenyeredet, és a hajléktalan szegényt fogadd be házádba. Ha mezítelent láatsz, öltöztess föl, és ne fordulj el embertársad elől!” (Iz 58, 6 - 7)
Vö.: Nagy Szent Gergely, Homília, 16, 1- 6 (Gregorio Magno, Hom. 16, 1-6)

2.1.2. Catena Aurea

Ennek az evangéliumi szakasznak az első fontos mozzanata az, hogy Jézus a megkeresztelkedése után közvetlenül kísértést áll ki. Több egyházatya, így Aranyszájú Szent János, Hilarius is hangsúlyozza, hogy ez a kísértés azért van, mert az ördög érzi, hogy Jézus (és a megkeresztelt emberek is) közel vannak Istenhez, és az Isten megbecsüli az embert. Hilarius még azt is hozzáteszi, hogy az ördög azért kísérti a megszentelt embereket, mert az nagyobb dicsőség a számára, ha ezeken az embereken arathat győzelmet. A Mt 4, 1-2 versekkel kapcsolatban Szent Ágoston még azt mondja, hogy Jézus azért vetette magát alá a kísértésnek, hogy így a legyőzésükben is közvetítő legyen. Jézus negyven napig böjtöl a pusztában. Aranyszájú Szent János szerint ezzel megtanít minket arra, hogy a böjt pajzs az ördöggel szemben, amire a megkeresztelt embernek szüksége van.

Nüsszai Szent Gergely szerint Jézus megkísértése három pilléren nyugodott: a torkosság, a dicsvágy és a kapzsiság, és ha elolvassuk a Teremtés könyvének 3. fejezetét, azt láthatjuk, hogy a gonosz lélek ugyanezt a módszert alkalmazta az első ember bűnbeesésénél. A két történet között csak a kimenetel a különbség. Ezt a gondolatot erősíti meg Szent Ambrus és Aranyszájú Szent János is.

Az első kísértésnél Jézus alázatosan megfelel az ördög kérdésére, és nem mutatja meg hatalmát, ezután az ördög felviszi a templom tetejére. Itt azt láthatjuk, hogy Jézust a dicsvágy bűnébe próbálja vinni az ördög – a templom teteje ugyanis a

tanítónak a helye Remigius szerint. De a Glossa szerint ezt úgy is lehet értelmezni, hogy az ördög mindig a magasba csábítja az embert, hogy aztán a mélybe taszítsa, vagy Remigius szerint akár úgy is, hogy az istenfélő emberekre még a szent helyeken is leselkedik az ördög. De abban Aranyszájú Szent János és a Glossa is egyetért, hogy az ördög, amikor a Szentíráshoz hivatkozik, akkor rosszul értelmezi azt. Ugyanis az, hogy „tenyerükön hordozzanak” (Zsolt 91) nem szó szerint értendő, hanem azt jelenti, hogy a szent embereket segítsék és őrizzék a bűntől. Láthatjuk azonban, hogy bár Jézus megengedi, hogy az ördög megkísértse, de azt elutasítja, hogy onnan levesse magát. Ezzel példát ad nekünk, hogy ne akarjuk a kísértéseket kizárni az életünkéből, de határozottan utasítsuk el a bűnt.

Órigenész gondolata az, hogy a harmadik kísértés alkalmával az ördög megmutatja azt, hogy miként uralkodik ő a világ felett, de erre Jézus úgy tekint, mint orvosok a betegségekre (Glossa). Remigius szerint érdekes az, hogy az ördög annak ígéri oda a földi országokat, aki saját híveinek mennyei országot ajándékozik. Aranyszájú Szent János pedig azt fűzi hozzá, hogy Jézus türelemmel elviselte, hogy az ördög megkísértse, de amikor az az Istennek kijáró dicsőséget követelte Jézustól, akkor haragra gerjedt, és elzavarta – Szent Jeromos szavaival élve – arra a helyre, ami neki és angyalainak készült, vagyis az örök tűzre. Ezután angyalok szolgáltak Jézusnak, de nem azért mintha meggyengült volna és segítségre lett volna szüksége, hanem a hatalma miatt (Aranyszájú Szent János).

VÖ.: AQUINÓI Szent Tamás: *Catena Aurea, Kommentár Máté evangéliumához*, JATEPress, Szeged, 2000, 107-118.o.

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Pápai gondolatok

Szent VI. Pál: Evangelii nuntiandi apostoli buzdítás

75. Nem képzelhető el evangelizáció a Szentlélek működése nélkül. A názáreti Jézusra keresztsége pillanatában leszáll a Szentlélek, miközben az Atya szava hallatszik: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17). Ezek a szavak magukba foglalják Jézus kiválasztását és küldetését. „A Szentlélek vezette” a pusztába, ahol megvívja döntő harcát és kiállja a legnagyobb próbát, mielőtt megkezdí működését (Mt 4,1). „A Szentlélek erejével” (Lk 4,14) tér vissza Galileába, és Názáretben kezdi el igehirdetését, önmagára alkalmazva Izajás sorait: „Az Úr lelke

rajtam.” Majd így szól: „Ma beteljesült az Írás” (Lk 4,18.21; vö. Iz 61,1). A tanítványoknak, mielőtt elküldi őket, ezt mondja: „Vegyétek a Szentlelket” (Jn 20,22). (...)

Az evangelizáció jó módszerei fontosak, de soha, a legkiválóbb módszerek sem pótolhatják a Szentlélek csendes munkáját. Bármekkora legyen is a hithirdető tudása, mindez semmi, ha a Szentlélek nem kíséri. Őnélküle a leghatásosabb érvelés sem ér semmit. A legcsodálatosabb szociológiai vagy pszichológiai rendszerek is értéktelenek a Szentlélek segítségével nélkül. Napjainkban –mondhatni – újból a Szentlélek kivételes korának társai vagyunk. Újból föl akarják őt fedezni, úgy, ahogyan a Szentírás elénk tárja. Boldogságot ad, ha valaki az ő irányításának engedi át magát. Sokan csak órá akarnak figyelni, őtőle akarják magukat vezetettetni. A Szentléleknek az egész egyház életében döntő szerepe van, de elsősorban az evangelizációs küldetésben nyilatkozik meg. Nem ok nélkül kezdődik az evangelizáció a Szentlélek sugallatára Pünkösöd hajnalán. Úgy mondhatni: a Szentlélek az evangelizáció fő munkálója. Ő indít az evangélium hirdetésére, és ő készíti fel bensőleg a szíveket, hogy befogadják az üdvösség szavát (AG 4.). De azt is mondhatjuk, hogy ő az evangelizáció célja és beteljesülése: ő alkotja meg az „új teremtményt”, az új embert. Ennek az új embernek kialakítása az evangelizáció célja, a sokféleség egységében az egyházi közösségen belül. A Szentlélek segítségével hatol be az evangélium a világ szívébe, mert a Szentlélek segít felismerni az „idők jeleit”, az Isten jeleit, amelyeket az evangelizáció fölfedez és az emberek életében megvilágít.

Az 1974-es püspöki szinódus nagyon hangsúlyozta a Szentlélek szerepét az evangelizációban. Kifejezte óhaját, hogy a püspökök és teológusok jobban tanulmányozzák a Szentlélek működését és annak módjait a mai evangelizációban. Mi ehhez csak annyit fűzünk hozzá, hogy ez a hívekre is vonatkozik, mert a keresztségben ők is a Szentlélek pecsétjét vették. Csatlakozunk tehát a püspöki szinódus óhajához, és kérünk mindenkit, aki az evangélium követségében jár: imádkozzunk hittel és buzgón a Szentlélekhez, és engedjük, hogy ő vezessen, ő lelkesítsen minden tervünkben, minden kezdeményezésünkben, minden evangelizációs munkánkban.

Szent II. János Pál: Evangelium vitae enciklika

48. Az életbe kitörölhetetlenül bele van írva *a maga igazsága*. Az embernek, aki megkapja Isten ajándékát, törekednie kell arra, hogy *megőrizze az életet ebben az élet számára lényeges igazságban*. Ha elszakad tőle az ember, értelmetlenségre és

boldogtalanságra kárhozzátja magát, azzal a következménnyel, hogy fenyegetéssé is válhat mások léte számára, mert átszakadnak a gátak, amelyek minden helyzetben biztosították az élet tiszteletét és védelmét.

Az élet igazságát Isten parancsolata nyilatkoztatta ki. Isten szava konkrétan megmondja, milyen irányt kell követnie az életnek, hogy megőrizhesse a maga igazságát és méltóságát. Nemcsak a „ne ölj” parancsolat (Kiv 20,13; MTörv 5,17) védi az életet: *az Úr egész Törvénye* e védelem szolgálatában áll, mert kinyilatkoztatja azt az igazságot, amelyben az élet megtalálja teljes értelmét.

Nem kell csodálkozni tehát azon, hogy Isten szövetsége népével oly szorosan kötődik az élethez annak testi valóságában is. A törvény a szövetségen belül az *élet útja*: „Íme, én ma eléd tárom az életet és a jót, a halált és a rosszat...; szeresd az Urat, a te Istenedet, az Ő utain járj, tartsd meg parancsolatait, törvényeit és előírásait...; válaszd tehát az életet, hogy élj és megsokasodj, és az Úr, a te Istened megáldjon téged azon a földön, ahova indulsz, hogy birtokodba vedd.” (MTörv 30,15–16) Nemcsak Kánaán földjéről és Izrael népének létéről van szó, hanem a mai és a jövő világról és az egész emberiség létéről is. Teljességgel lehetetlen ugyanis, hogy az élet egész és hiteles maradjon, ha elszakad a jótól; a jó pedig a maga részéről lényegében kötődik az Úr parancsolataihoz, azaz az „élet törvényéhez”. (Sir 17,9) A megvalósítandó jó nem teherként nehezedik az életre, mert az élet értelme éppen a jó, és élni csak a jó megvalósításával lehet.

A *Törvény egészének* tehát az a rendeltetése, hogy oltalmazza az ember életét. Ez a magyarázata annak, miért oly nehéz megtartani a „ne ölj” parancsolatot, ha nem tartják meg az *élet többi igéjét*, (ApCsel 7,38) s köztük ezt is. Ha nem ebben az összefüggésben látják, a parancsolat merő kívülről érkező kötelezettség, melyet hamarosan korlátozni akarnak, keresni kezdik a kibúvókat és a kivételeket alóla. A „ne ölj” csak akkor ragyog föl újra az ember javaként – minden szempontból és minden kapcsolatában –, ha kitárulunk Isten, az ember és a történelem igazsága előtt. Ebben a távlatban foghatjuk föl a Második Törvénykönyv azon részének teljes jelentését, amellyel Jézus az első kísértésre válaszolt: „Nemcsak kenyérrel él az ember, ... hanem minden igével, mely az Úr szájából származik”. (ApCsel 8,3; vö. **Mt 4,4**)

Csak az Úr szavának meghallgatásával képes az ember méltóságának és igazságának megfelelően élni; csak Isten Törvénye megtartásával képes az élet és a boldogság gyümölcseit teremni: „Aki megtartja, élni fog, aki elhagyja, meghal”. (Bár 4,1)

100. Az élet új kultúrájáért tett nagy erőfeszítéseink közepette a *Krisztusba vetett bizalom erősít és lelkesít bennünket*, aki tudja, hogy a mennyek országához hasonlóan az *élet Evangéliuma* is növekvőben van és bőséges termést hoz. (Vö. Mk 4,26–29)

Kétségtelenül ijesztő az aránytalanság a „halál kultúráján” munkálkodók kezében lévő sok és hatalmas eszköz és azon lehetőségek között, melyekkel az „élet és a szeretet kultúrájának” terjesztői rendelkeznek. Mi azonban tudjuk, hogy bízhatunk Isten segítségében, akinél semmi sem lehetetlen. (Vö. Mt 19,26)

E szívbeli bizonyossággal és minden férfi és nő sorsáért aggódva ismétlem meg ma mindenkinek, amit az őket fenyegető veszedelmek közepette nehéz feladataikkal küzdő családoknak mondtam (II. János Pál pápa levele a családokhoz, 5.): *sürgetően szükségünk van az életért szóló nagy imádságra* szerte az egész világon. Minden keresztény közösségből, csoportból vagy társulásból, minden családból, s minden egyes hívő szívéből – a megszokott és külön ezért mondott imádságokban – szálljon föl Istenhez, az élet Teremtőjéhez és szerelmeséhez a buzgó kérés. Maga Jézus mutatta meg, hogy az imádság és a böjt a fő és leghatásosabb fegyver a gonosz erői ellen, (Vö. Mt 4,1–11) és mondta tanítványainak, hogy egyes ördögök másként nem űzhetők ki. Vö. Mk 9,29) Alázattal és bátran kezdjünk újra *imádkozni és böjtölni*, hogy elnyerjük, hogy a Magasságból jövő erő lerontsa a csalás és a hazugság falait, melyek oly sok fivérünk és nővérünk szeme előtt takarják el az életellenes magatartások és törvények romlott természetét, és nyissa meg szívüket a szeretet és az élet civilizációját szolgáló vágyakra és elhatározásokra.

XVI. Benedek: Deus caritas est enciklika

28. b) A szeretetre – a karitászra – mindig szükség lesz, még a legigazságosabb társadalomban is. Nincs olyan igazságos államrend, mely fölöslegessé tehetné a szeretet szolgálatát. Aki a szeretetet meg akarja szüntetni, arra törekszik, hogy az embert mint embert szüntesse meg. Vigasztalásra és segítségre szoruló szenvedés mindig lesz. Magányosság mindig lesz. Olyan anyagi szükséghelyzetek is mindig adódnak, melyekben a megélt felebaráti szeretet segítségére van szükség. (Vö. Püspöki Kongregáció: Apostolorum successores. A püspökök lelkipásztori szolgálatának Direktóriuma (2004. február 22.) 197. p. Róma, 2004:209.) A totális gondoskodó állam, mely mindent magához von, végezetül olyan bürokratikus intézménnyé válik, mely a lényegeset nem képes nyújtani, amire a szenvedő embernek – minden embernek – szüksége van: a szeretetteljes, személyes odafordulást. Nem mindent szabályozó és uraló államra van szükségünk, hanem olyan államra, mely a szubszidiaritás elvének megfelelően nagylelkűen elismeri és támogatja a különböző társadalmi erőkből született kezdeményezéseket, melyek összekapcsolják a spontaneitást a segítségre szoruló emberekhez való közelséggel. Az Egyház ilyen eleven erő: él benne a Krisztus Lelke által ébresztett szeretet, mely az embereknek nemcsak anyagi segítséget, hanem lelki erősítést és gyógyítást is

nyújt, melyre gyakran nagyobb szükség van, mint az anyagi támogatásra. Az a fölfogás, mely szerint az igazságos struktúrák fölöslegessé tennék a szeretet gyakorlását, valójában materialista emberképet rejt: azt a babonát, hogy az ember „csak kenyérből” él (Mt 4,4; vö. MTörv 8,3) – ez olyan meggyőződés, mely lealacsonyítja az embert, és éppen sajátosan emberi mivoltát tagadja.

XVI. Benedek: Verbum Domini apostoli buzdítás

63. Az Áldások Könyve használata közben is szenteljünk figyelmet Isten Szavának felolvasására, hallgatására és magyarázatára rövid intelmek formájában, hogy az áldás cselekménye az Egyház által biztosított esetekben, és amikor a hívők igénylik, ne legyen elszigetelt jelenség, hanem a maga módján kapcsoljon be Isten népének liturgikus életébe. Ebben az értelemben az áldás mint szent jel „Isten Szavából nyeri jelentését és hatékonyságát”. (Rituale Romanum: De Benedictionibus, Praenotanda generalia, 21.) Éppen ezért fontos ezeket a helyzeteket is fölhasználni arra, hogy a hívőkben föltámadjon az éhség és a szomjúság minden szóra, amely Isten szájából származik (vö. Mt 4,4).

83. A mai világot gyakran eluralja a külső tevékenység, s ez a szétszóródás veszélyét hozza magával. A személdő szerzetesek és szerzetesnők a maguk imádságos életével, azzal, ahogyan hallgatják Isten Szavát és elmélkednek róla, emlékeztetnek rá, hogy nem csak kenyérral él az ember, hanem minden szóval, mely Isten szájából származik (vö. Mt 4,4). Éppen ezért minden hívő jól gondolja meg, hogy ez az életforma „megmutatja a mai világnak azt, ami fontosabb, s végülis az egyetlen döntő dolog: van egy végső cél, melyért érdemes élni, azaz Isten és az Ő kifürkészhetetlen szeretete”. (XVI. Benedek pápa: Ansprache beim Besuch der Abtei Heiligenkreuz (9. IX. 2007) in: AAS 99 (2007), 856.)

2.2.2. Katolikus Egyház Katekizmusa

394 A Szentírás bizonyítja annak ártó befolyását, akit Jézus "kezdettől fogva gyilkosnak nevez" (Jn 8,44), s aki még azt is megkísérelte, hogy Jézust eltérítse Atyjától kapott küldetésétől. "Az Isten Fia azért jelent meg, hogy az Ördög műveit lerombolja" (1Jn 3,8). Ezen művek legsúlyosabbja a következmények miatt a hazug félrevezetés volt, mely az embert rávette, hogy ne engedelmeskedjék Istennek.

538 Az evangéliumok beszélnek egy magányos időszakról, melyet Jézus közvetlenül a Jánostól fölvevett keresztsége után a pusztában töltött: "a Lélek a pusztába vitte Őt" (Mk 1,12), és Ő ott maradt negyven napig étlenül; vadállatok között élt és angyalok szolgáltak neki. Ennek az időszaknak a végén a Sátán háromszor kísérti meg Őt, hogy próbára tegye fiúi kapcsolatát Istennel. Jézus visszaveri e támadásokat, melyek összefoglalják az Ádámot a Paradicsomban és Izraelt a pusztában ért kísértéseket, ezután az ördög egy időre visszahúzódott Tőle (Lk 4,13).

539 Az evangélisták utalnak e titokzatos esemény üdvtörténeti jelentőségére. Jézus az új Ádám, aki hűséges marad abban, amiben az első engedett a kísértésnek. Jézus tökéletesen teljesíti Izrael hivatását: azokkal ellentétben, akik egykor negyven évig provokálták Istent a pusztában, ezzel szemben Krisztus Isten Szolgájának bizonyul, aki egészen engedelmes Isten akaratának. Jézus ebben győztes az ördöggel szemben: "megkötözte az erőset", hogy elragadja tőle a zsákmányt. Jézus győzelme a pusztában a kísértő fölött szenvedésének győzelmét elővételezi, mely szenvedés az Atya iránti fiúi szeretet legnagyobb engedelmessége.

540 A kísértés megmutatja, hogy Isten Fia mely módon Messiás, ellentétben azzal a szereppel, amit a Sátán javasolt neki, s melyben az emberek szívesen látták volna. Ezért Krisztus helyettünk győzte le a Kísértőt: "Főpapunk ugyanis nem olyan, hogy ne tudna együttérezni gyöngeségeinkkel, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban ment maradt" (Zsid 4,15). A negyven napos böjti idő által az Egyház minden esztendőben egyesül Jézus misztériumával a pusztában.

2119 Az istenkísértés szóval vagy tettel próbára teszi Isten jóságát és mindenható erejét. Ezért akarta elérni a Sátán Krisztusnál, hogy vesse le magát a templom párkányáról, így kényszerítve Istent beavatkozásra. Jézus Isten szavát szegezte szembe a Sátánnal: "Ne kísértsd Uradat, Istenedet" (MTörv 6,16). Az ilyen istenkísértésben rejlő kihívás sérti azt a tiszteletet és bizalmat, mellyel Urunknak, Teremtőnknek tartozunk. Azt jelenti, hogy kételkedünk szeretetében, gondoskodásában és hatalmában.

2.3. Liturgikus nézőpont

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (Mt 4,1-11) Jézus megkísértésének történetét beszéli el. Nagyböjt első vasárnapján a liturgikus szövegekben elsősorban teológiai kapcsolódási pontokat találunk. A *szentlecke* (hosszabb forma: Róm 5,12-19; rövidebb forma:

Róm 5,12.17-19) adja meg ezt az értelmezési síkot: „Mert miként egynek vétke minden emberre kárhozatot hozott, ugyanúgy egynek igaz volta minden ember életére megigazolást áraszt. Amint ugyanis egynek engedetlensége minden embert bűnössé tett, ugyanúgy egynek engedelmsége igazzá tett sokakat”. Ez köti össze az evangéliumot az *olvasmányal* (Ter 2,7-9.3,1-7a), mely az első emberek teremtését és bűnbeesését beszéli el.

A *válaszos zsoltár* (50,3-4.5-6a.12-13.14 és 17) a bűnbánati zsoltárból idéz, segít a nagyböjti bűnbánatot felindítani: „Könyörülj, Urunk, Istenünk, mert nagy a vétünk”.

Az *egyetemes könyörgések* szintén a bűnbánatot emelik ki, valamint a böjt szerepét, melyben Jézust követjük, aki szintén böjtölt. A papi bevezető így szól: „Imádkozzunk, testvéreim, mennyei Atyánkhoz, és kérjük kegyelmét, hogy bűnbánó szívvel és önmegtagadó lélekkel ünnepeljük a Szent Negyvennapot!” Az első könyörgés gyakorlatilag a Jézust érő kísértések magvát foglalja össze: „Tartsd távol, Urunk, Egyházadtól az anyagiasság és a hatalomvágy szellemét!”. A második is a gonosz kísértéseitől való szabadulást kéri: „Szabadítsd meg, Urunk, népedet a gonosz lélek kísértéseitől!”. A harmadik a Jézuséhoz hasonló magatartást kéri, az általa idézett mózesi törvény szavaival: „Add, Urunk, hogy hívő néped csak téged imádjon, és egyedül neked szolgáljon!”. A negyedik és az ötödik a kísértésekben való állhatatosságot kéri, melyben szintén Jézus evangéliumi története a példa: „Add, Urunk, hogy imádsággal és önmegtagadással készüljünk fel a kísértések legyőzésére!”; „Add, Urunk, hogy a kísértés idején mindig téged válasszunk!”.

A *prefáció Krisztus megkísértéséről* szintén az evangéliumi elbeszélést tartja szem előtt: „(Ő) Amikor negyven napon át a földi tápláléktól megtartóztatta magát, – megszentelte böjtjével az önfegyelmének ezt a módját. A sátán minden cselvetését legyőzve megtanított arra, hogy a romlás kovászának ellenálljunk, – így méltó lélekkel ünnepeljük a Húsvét szent titkát, és az örök húsvétra is eljussunk”.

Az áldozási ének is az evangélium szavait ismétli (Mt 4,4):

„Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik”. Ezt Jézus (a többi feleletével egyetemben) a Második Törvénykönyvből idézi (MTörv8,3).

2.3.2. Liturgikus énekek

Ez az ének Graduale Hungaricum című gyűjteményből származik, amit A Premontrei Rend Gödöllői Kanóniája adott ki 2007-ben.

80-as és 403/B énekek

Gitáros énekek:

Taizé - Csak Isten békessége

<https://www.youtube.com/watch?v=uSCja0kJr1k>

kotta <http://www.kottacsere.hu/?p=255>

Casting Crowns - Who Am I <https://www.youtube.com/watch?v=mBcqria2wmg>

kotta

https://tabs.ultimate-guitar.com/c/casting_crowns/who_am_i_ver4_crd.htm

magyarul: **Ki vagyok én**

<https://www.youtube.com/watch?v=AT-9zPjQYkA>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

Juhász Gyula: Venit summa dies...

Eljön mindenkinek a pillanat
Mikor egészen egyedül marad,
Mikor mellette senki, semmi más
És nem segít se átok, sem sírás.
Az élet távol, a halál közel,
Bűnt, balgaságot semmi sem főd el,
Mikor az ember az Írás szerint
Mégmértetik és megítéltetik.
Eltűnnek a boldog káprázatok,
Minden, mi az életnek színt adott.
Kialszik a remények csillaga
S a lélek van a pusztában maga.

<https://epa.oszk.hu/00000/00022/00587/18357.htm>

Kafka Margit: Színek és évek (részlet - 1911)

Ahogy a gyerek azt mondja: boltocskát játszom vagy papát vagy tengeri vihart - úgy játssza belé magát a felnőtt ember is a célra törő, a szorgos, a léha, a szenvedélyes vagy a gyűlölködő szerepébe. Valamivel ki kell tölteni az időt; el kell hitetni magunkkal egy s más dologról egy időre, hogy az fontos. Mert különben egybekulcsolt kezekkel ülnének az útszélen, és talán ez volna a természetes - minden egyéb csak magahitető fontoskodás.

http://enciklopedia.fazekas.hu/memo/Orkeny_Istvan.htm

Pilinszky János: Nagyböjti levél

A nagyböjt ilyen értelemben az alázat legfőbb iskolája számunkra, „a katarzis évada”, mely halandó voltunk megértésében, belátásában és elfogadásában tetőzik. Az, hogy bocsánatot nyerünk, és az, hogy halálunk után az örök élet ígérete vár ránk: tökéletesen ingyenes, isteni ajándék. A nagyböjti időszak szelleme fokozhatatlanul drámai, se a bűn realitását, se a halál tényét nem szépíti. Ellenkezőleg: mindkettőnek, a halálnak és a bűnnek is, pontosabban halálunknak és bűneinknek is teljes súlyát tárja elénk. Félelmetes iskola. És szabadulásunk belőle – minden megszenvedettsége ellenére – mégse valamiféle törvényszerű átmenet gyümölcse, hanem olyan ajándék, mely minden reményt, minden elképzelést fölülmúl békéjével és makulátlan szeretetével. Ha az újkori irodalomból azt az író kellene megneveznem, akinek műveiben a nagyböjt nagy metafizikai drámája a legmélyebben és talán legszélesebben nyert megfogalmazást, minden bizonnyal Dosztojevszkij nevét említeném legelől. Ő talán az egyetlen „klasszikusunk”, akinek „mondandója” még ma is nyitottan áll előttünk. A „bűn örületétől” kevesen gyötrődtek annyit, mint ő (egyik rövid posztumusz műve a világirodalom legfélelmetesebb önvallomása), de a megsebzett „Báránytól” nyert ítélet csodálatos békéjéről se tudott író nálánál „többet” papírra rögzíteni. Az, hogy befejezésül épp Dosztojevszkijre hivatkozom, többek közt azt is bizonyítja számomra, hogy a nagyböjt „enyhített”, mai formája semmiképp se von le semmit annak örök (égetően örök) aktualitásából. Ellenkezőleg: minél előbbre jutunk a történelemben, annál nyilvánvalóbban fölszínre kerül az emberi sorsnak az a „mélyrétege”, változatlan, lényegbeli tényezőivel együtt, amiről az Evangélium beszél. Milyen jó volna végre valóban meghallanom, meghallanunk.

<https://cultura.hu/aktualis/nagybojt-idejen>

2.4.2. Evangéliumhoz kapcsolódó foglalkozások

Kísértős-játék: Egy gyermek kimegy a teremből. A többiek szétszórta helyezkednek el a teremben. Ők KRESZ-táblák lesznek, egy gyermek pedig mint Jézus áll a terem végén. Minden gyermek kezébe adunk egy tiltó táblát (piros szegélyű, kerek tiltó táblák legyenek, rajta a kísértések szimbólumai).

Behívjuk a gyermeket, akinek az a feladata, hogy eljusson a célba: Jézushoz. Séta közben megáll egy tábla előtt, és megfogalmazza az arról leolvasható „kísértést”! (Pl:

De jó lenne megint enni egy kis csokit! vagy: muszáj anyától szó nélkül elvenni egy százast!)

Ekkor a „tábla” megszólal a tiltást hangsúlyozva. Pl: A csokoládéhoz nyúlni tilos! vagy Anya pénztárcájához nyúlni tilos! Ekkor Jézus figyelmezteti a bűnre: ez torkosság, ez lopás stb.) Néhány akadály után eljuthat Jézushoz, ahol megköszöni Neki, hogy várt rá, és segített legyőzni a kísértést.

Forrás:

[http://velunkazisten.hu/hittan5/16 Jezus probatele es gyozelme](http://velunkazisten.hu/hittan5/16_Jezus_probatele_es_gyozelme)

Élőtábla Jézus megkísértésének történetéhez

1. Jézus, miután megkeresztelkedett, a Szentlélektől indítva kiment a pusztába, hogy imádkozzon és böjtöljön. A puszta barátságtalan és kihalt hely volt, száraz gazok, kemény kövek voltak a földön. Mikor Jézus már negyven nap és negyven éjjel böjtölt, megéhezett. Ekkor megjelent a kísértő. Kígyóhoz hasonló alakban rajzolom, ahogyan a Teremtés könyvének szerzői, a régi zsidó emberek elképzelték a rosszra csábító kísértőt. Azt mondta Jézusnak, változtassa a földön lévő köveket kenyérré, hiszen Isten Fia, meg tudná tenni. De Jézus ellenállt, és a Szentírás szavával válaszolt: Nem csak kenyéren él az ember, hanem minden igével, tanítással, ami Istentől való.

2. A kísértő ezután felvitte Jézust a szent város templomának párkányára, ami nagyon magasan volt. Azt mondta Jézusnak: „Miért nem ugrasz le innen? Tedd meg! Hiszen, a Szentírásban, a Zsoltárok könyvében is meg van írva, Isten megparancsolta az angyalainak, hogy vigyázzanak rád mindig! Tehát ha leugrasz, ők elkapnak!” A kísértő nagyon furfangos! Látjátok, hogy mit csinál? Hallotta, hogy

Jézus a Bibliára hivatkozott az előbb. Ezért ő is ezt teszi, megpróbálja beállítani úgy a helyzetet, mintha teljesen rendben lenne az, ha Jézus leugrana, arra várva, hogy Isten angyalokat küldjön a megmentésére. De Jézus tudja, érzi, hogy ez nem lenne helyes. Isten megvéd minket, de ehhez nekünk is helyesen kell cselekednünk. Azért adott nekünk értelmet, hogy belássuk: felesleges, veszélyes helyzeteket nem szabad vállalnunk. Jézus ezt válaszolja: „Az is meg van írva a Szentírásban, hogy ne kísértsd Uradat, Istenedet!” – azaz, ne hozd magad veszélyes helyzetbe azért, hogy lásd, Isten megvéd-e. Ne akard próbára tenni Istent. Tudnod kell, hogy Ő mindig szeret és vigyáz rád, ne akarj tőle látványos, „fantasztikus” beavatkozást az életedbe.

3. Harmadjára egy magas hegyre vitte a kísértő Jézust. Megmutatta neki a világ összes országát, és azok minden gazdagságát. Az összes létező birodalmat, tehát biztosan köztük volt a díszes Egyiptom, a pompás Róma, és Izrael egész földje is. Azt mondta Jézusnak a kísértő: Ha leborulsz, és imádsz engem, mindezeket neked adom. Jézus ekkor már nem tűrte tovább, rákiáltott a kísértőre: Takarodj innen! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!

4. Ekkor a kísértő látva, hogy Jézust most már nem fogja tudni csapdába csalni, eloldalgott. Jézushoz pedig angyalok jöttek, hogy kifejezzék tiszteletüket iránta. Jézus megmutatta, hogy Isten erejével le lehet győzni a bűn és minden gonosztságot. Ő hatalmasabb még az éhségnél, a személyes dicsőségváagnál és a hatalomváagnál is, mindez nem ér fel az Ő dicsőségéhez.

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Jézus megkísértésének milyen szimbolikus üzenete van?
- Miért fontos a 40-es szám?
- Hogy állok a bűntel? Tehernek élem meg vagy örömmek? Mi az, amiről le tudok mondani azért, hogy közelebb kerüljek Istenhez? Miről kellene lemondanom?
- Vajon miért szenvedett Jézus kísértéseket?
- Jézus ténylegesen látta a sátánt, vagy a kísértés Önmagán belül játszódott le?
- Mennyire bírok türelemmel a kísértés idején? Tudok – e én is válaszolni az Isten szavával?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk, add kegyelmedet, hogy a nagyböjti szent időszak évenként visszatérő gyakorlatai által egyre jobban megismerjük Krisztus életének titkait, és méltó keresztény életünkkel igazodjunk hozzá. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Szerzetes közösségek imája

Uram, Te egészen vállaltad embervoltunkat, még a kísértéseket is. Köszönöm, hogy ezzel is példát adtál nekünk – megmutattad, mik az igazi értékek, amelyekhez feltétlenül ragaszkodnunk kell.

Elénk élted a kísértésekben való helytállást, s ezzel rámutattál arra, hogy ez lehetséges, hiszen nemcsak a pusztában támadt Téged a sátán, hanem egész életedben újra és újra próbálkozott - más-más formában és módon - letéríteni az Atya által meghatározott, megjelölt útról.

Segíts, kérlek, minket, hogy példádból erőt merítve megmaradjunk a helyes úton, amely Te vagy. Adj nekünk világosságot, hogy felismerjük a kísértő cselvetéseit.

Kérlek, adj erőt, a Te erődöt, hogy mi, gyenge emberek győzzünk vágyaink felett, ha azok le akarnának téríteni a szereteted által megmutatott ösvényről.

Segíts kitartani azon, amelyre meghívtál minket, még ha időnként nehéznek is tűnik, hiszen Te vagy az Út, az Igazság és az Élet.

Pálos nővérek

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Ivan Nykolajevics Kramszkoj: Krisztus a pusztában

Forrás: <https://pixabay.com/illustrations/painting-artwork-art-russian-art-1023419/>

5. **Condivisio – megosztás**

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus hatalmasabb a Gonosznál: ha az Úrhoz fordulok, s Őt követem, győztesen kerülök ki a kísértésekből.
- Jézushoz hasonlóan én is leküzdhetem a kísértéseket.
- "Mert angyalainak parancsol felőled, hogy minden utadon őrizzenek." (Zsolt 91, 11)
- Jézus mindent legyőzött, azt is, amihez én gyenge vagyok
- Jézus ugyanúgy kísértést szenvedett, mint mi.
- Nekem az örömhír, hogy a kísértésben nem egyedül, hanem Istennel együtt kell helytállnom.

6. **Actio – tettekre váltás**

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- A próbatételekben vegyem észre a lehetőséget a növekedésre és az Úrral való egység elmélyítésére!
- Kapaszkodjak Jézusba a legnagyobb kísértések idején is, és Vele együtt megtartatom!
- Tudatosan odafigyeljek a bűntre, hogy ne valamiféle tisztító kúrának vagy teher legyen, hanem a bűnt által Isten felé tudjam fordítani a tekintetemet.
- Hogy küzdjek a jóért Jézus segítségével!
- Egyre jobban tudatosítsam, hogy nem vagyok egyedül kísértéseimben, ezért megküzdeni velük sem kell egyedül!
- Engem arra ösztönöz ez az evangéliumi szakasz, hogy rendszeresen olvassam a Szentírást, és minél többször kérjem az Úr segítségét!